

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421201274
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4421201274.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležalovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. B., nar. XX. XX. XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: maloletá matka Q. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., L. jT. XX, t. č. L., R. XX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dcéra rodičov: B. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., L. P. XX, a F. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., L. P. XX, o zmene opatrovníka o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie B. B. - matky maloletej matky, proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 25. júna 2021, č. k. 11P/81/2021-14, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie ustanovil maloletému dieťaťu Q. B., nar. XX. XX. XXXX opatrovníčku F. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., R. XX, ktorá bude maloletému dieťaťu zabezpečovať výchovu, osobne sa o neho starať, zastupovať a spravovať jeho majetok. Tým zmenil uznesenie Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 10. 03. 2021, č. k. 8P/7/2021-12, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/7/2021-35 zo dňa 10. 05. 2021. Neodkladným opatrením nariadil G. nemocnici s poliklinikou Z. I. povinnosť odovzdať maloleté dieťa Q. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q., L. P. XX do starostlivosti F. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., R. XX. Zároveň určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 8P/7/2021 o ustanovení poručníka maloletému dieťaťu Q. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q., L. P. XX. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby súd nariadil povinnosť G. nemocnici Z. I. odovzdať maloleté dieťa Q. B. do starostlivosti F. J.. Návrh odôvodnil tým, že maloletá Q. pochádza zo vzťahu maloletej matky Q. B. a domnelého otca V. J.. Otcovstvo doposiaľ nebolo určené voči maloletému dieťaťu a pán J. podal návrh na určenie otcovstva na Okresný súd v Komárne, ktoré doposiaľ nie je skončené. F. Q. aj so svojou dcérou Q. odišli do domácnosti domnelého otca začiatkom mája 2021 a od tohto obdobia finančne zabezpečoval potreby maloletej matky, ako aj maloletého dieťaťa domnelý otec a so starostlivosťou o maloletú Q. matke pomáhala pani J.. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 324 ods. 1 CSP, § 325 ods. 1, 2 CSP, § 329, § 330, § 331 CSP ust. § 360, § 365, § 367 CMP. Taktiež ust. čl. 5 Zákona o rodine a § 60 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Z pripojeného spisu sp. zn. 8P/7/2021 zistil, že uznesením zo dňa 10. 03. 2021 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 10. 05. 2021 sp. zn. 8P/7/2021-35 bol maloletému dieťaťu ustanovený opatrovník v osobe B. B., nar. XX. XX. XXXX. Zo strany opatrovníčky bol podaný návrh na nariadenie výchovného opatrenia, ktorý žiadala nariadiť svojim deťom maloletej matke Q. a J.. Konanie doposiaľ nie je skončené, bolo uskutočnené jedno pojednávanie dňa 08. 06. 2021, kde bolo zistené, že vzťahy medzi maloletou matkou a opatrovníčkou maloletého dieťaťa (starou matkou maloletého dieťaťa zo strany matky) sú naštrbené. Maloletá matka sa nechce vrátiť do domácnosti svojej matky, žije s maloletým dieťaťom v rodine svojho priateľa, domnelého otca maloletého dieťaťa

V. J.. Taktiež prebieha konanie vo veci určenia otcovstva voči maloletej Q. pod sp. zn. 11Pc/15/2021. Vzhľadom na to, že matka maloletého dieťaťa je maloletá a otcovstvo voči maloletému doposiaľ nebolo uznané, ani určené, súd v záujme maloletého ustanovil za opatrovníka F. J. do času, kým nebude právoplatné skončenie konania o ustanovení poručníka. Tým zmenil pôvodné uznesenie a to z dôvodu, že aktuálna opatrovníčka B. B. nekoná v záujme maloletého dieťaťa. Prvoradým záujmom maloletého dieťaťa je uznanie, resp. určenie otcovstva, pričom táto bráni tomu, aby dieťa malo otca. Súd je aj toho názoru, že opatrovníčka nemá ani dostatočné rodičovské schopnosti, čoho dôkazom je aj to, že ju svoje vlastné deti neposlúchajú a preto sa dožaduje ich umiestnenia v ústave, aby boli prevychované. Maloletá matka sa odmieta vrátiť s dieťaťom do domácnosti svojej matky. Výsluchom maloletej matky zistil, že táto je dostatočne rozumovo a vôľovo vyspelá na to, aby vedela vyjadriť svoj názor. Preto súd dospel k záveru, že bude jednoznačne v prospech maloletého dieťaťa, keď nebude odlúčené od svojej matky, ktorá sa doteraz o neho náležite starala a zostalo s matkou v rodine domnelého otca. Súd potom následne rozhodol aj o tom, že nariadil G. nemocnici s poliklinikou Z. I. odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti F. J. a toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky o ustanovení poručníka.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadla odvolaním B. B., ktorá uviedla, že tak maloletá ako aj jej vnučka sú zverené do jej opatrovníctva, má svoje deti aj vnučku rada a bude za nich bojovať do konca.

3. K odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Vo svojom vyjadrení uviedol, že stará matka B. B. opakovane vyjadrila vôľu o umiestnenie jej dvoch maloletých detí Q. a J. do zariadenie, ktoré bližšie nešpecifikovala. Keďže aktuálne zabezpečujú starí rodičia B. B. a F. G. osobnú starostlivosť maloletým deťom J. a Q. a Q. sa vyjadrila, že sa domov nechce vrátiť, preto navrhli uznesenie potvrdiť. Následne súd prvej inštancie na základe pokynu odvolacieho súdu na odstránenie väd odvolania vyzval B. B., aby odstránila vady odvolania a táto uviedla, že podáva sťažnosť voči zvereniu maloletej Q. do starostlivosti pani F. J.. Jej dcéra je maloletá a ona nedala povolenie na to, aby jej vnučku Q. dali do starostlivosti pani F. J.. Uviedla, že chce, aby jej dcéra ako aj vnučka bývali u nej doma a preto žiadal prešetrenie spravodlivosti na súde. Jej dcéra je maloletá, ona je jej zákonná zástupkyňa a preto žiadala súdu, aby znova preveril skutočnosti, aby jej dcéra a vnučka boli v jej starostlivosti.

4. K doplneniu odvolania sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že bolo vykonané šetrenie v rodine J. a pohovor s maloletou Q. z dôvodu, že pani B. uviedla, že maloletú Q. mali údajne v rodine J. zbiť. Dňa 27. 09. 2021 bolo vykonané šetrenie v rodine domnelého otca maloletej Q. - V. J.. V dome sa zdržiavala maloletá matka Q. a jej dcéra Q.. S maloletou Q. bol vedený rozhovor, tá uviedla, že je všetko v poriadku, v domácnosti sa cíti dobre a chce tam zotrvať. Maloletá Q. bola počas šetrenia pekne a čisto oblečená a ani na jednej z nich neboli badateľné známky fyzického či psychického týrania.

5. Ostatní účastníci sa k odvolaniu nevyjadrili.

6. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie v intenciách § 65 - § 67 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že odvolanie B. nie je dôvodné a preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je zjavné, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Neodkladné opatrenie umožňuje pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu. Je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný, neodkladný a predbežný charakter. Dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Takýto postup súdu predpokladá platná právna úprava sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadení neodkladného opatrenia mal trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi neodkladných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia "neodkladné opatrenie" vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi, že nariadením neodkladného opatrenia nezíska ani jeden z účastníkov silnejšie postavenie a tiež nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne, predbežne a neodkladne upravuje určitý okruh vzťahov. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov, ani posúdením právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytuje oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený a teda, že subjektívne právo a jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné.

13. V konaní o nariadení neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia na jeho navrhovateľovi, pričom splnenie tejto povinnosti predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený neodkladným opatrením, taktiež však dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia. Predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia a jeho dôsledky a zánik je potrebné skúmať z hľadiska ust. § 324 a nasl. CSP a § 360 a nasl. CMP. Navyiac neodkladné opatrenie možno nariadiť len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Neodkladné opatrenia sa podľa ich obsahu nariaďujú v súlade s ust. § 325 ods. 1 CSP, § 360 a nasl. CMP, alebo v súlade s iným zákonom, napríklad Zákonom o rodine. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti, ktorých účelom je v prvom rade ochrana maloletých detí, súd na základe vlastných istení uváži, či sú splnené všetky zákonné podmienky na nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia.

14. V preskúmvanej veci bol uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 10. 03. 2021, č. k. 8P/7/2021-12 v spojení s opravným uznesením zo dňa 10. 05. 2021, č. k. 8P/7/2021-35 ustanovený maloletému dieťaťu Q. B., nar. XX. XX. XXXX opatrovník v osobe B. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorá bude maloletému dieťaťu zabezpečovať výchovu, osobne sa o neho starať, zastupovať a spravovať jeho majetok. Neodkladné opatrenie bolo nariadené z dôvodu, že matka maloletého dieťaťa je maloletá a otcovstvo voči maloletému doposiaľ nebolo uznané a nie je ani určené, preto súd v záujme maloletej Q. ustanovil za jej opatrovníka jej starú matku B. B. do času, kým jej nebude ustanovený poručník.

15. V priebehu tohto konania podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o odovzdaní maloletého dieťaťa Q. B. do starostlivosti F. J. v zmysle ust. § 367 ods. 1 CMP.

16. Po preskúmaní veci odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné tomuto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Tiež odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné dočasne ustanoviť maloletej Q. opatrovníčku F. J. a tým zároveň zmeniť uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením, kde za opatrovníčku bola určená B. B.. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby za opatrovníčku bola určená práve neodkladným opatrením pani J. a to z dôvodu, že matka maloletého dieťaťa spolu s maloletou Q. sa už od mája 2021 nachádzajú v ich domácnosti a v tejto domácnosti neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletú Q.. Samotná maloletá matka sa vyjadrila, že chce v domácnosti so svojim domnelým otcom maloletého dieťaťa aj naďalej zostať a v starostlivosti o maloleté dieťa jej pomáha práve pani J.. Samotná stará matka pani B. sa vyjadrila, že maloletú Q. by chcela do svojej starostlivosti a maloleté deti Q. a J. žiadala umiestniť do zariadenia, aby došlo k ich prevýchove. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola maloletá Q. hospitalizovaná vo G. nemocnici s poliklinikou Z. I.. Z vyjadrenia starej matky pani B. vyplynulo, že dieťa si prevzala jej sestra a následne bolo privezené RZP dňa 31. 05. 2021 do nemocnice. Tak maloletá matka ako aj domnelý otec tvrdili, že dieťa bolo v poriadku pri odovzdávaní. Viackrát sa maloletá Q. vyjadrila aj pred policajtmi, že domov nepôjde, chce zostať v domácnosti domnelého otca maloletej Q.. Keďže maloletá Q. nevyžadovala zdravotnú starostlivosť, dieťa bolo možné prepustiť do domáceho prostredia, preto súd nariadil G. nemocnici Z. I. odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti F. J.. Za takéhoto stavu je na mieste a jednoznačne v prospech maloletého dieťaťa, aby nebolo odlúčené od svojej matky, ktorá sa doteraz o neho náležite stará a aby zostala v rodine domnelého otca, ktorý aktuálne rieši určenie otcovstva. Súd prvej inštancie preto správne nariadil neodkladné opatrenie a taktiež správne uviedol, že toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia veci vedenej na súde pod sp. zn. 8P/7/2021 o ustanovení poručníka. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie podľa § 379 ods. 1 a 2 CMP, môže mu súd uložiť pokutu do 1.000 eur (§ 382 ods. 1 CMP) a to opakovane za každé porušenie povinností vyplývajúcej z rozhodnutia (§ 382 ods. 1 CMP).

Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, a ak to povaha veci pripúšťa, súd môže rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu (§ 383 ods. 1 CMP).

Ak úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti zostali bezvýsledné, súd výkon rozhodnutia uskutoční (§ 384 ods. 1 CMP).